

Європейська інтеграція України: динаміка громадської думки

Загальнонаціональне дослідження громадської думки населення України було проведене Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології з 4 по 19 листопада 2019 року. Опитування проводилося в 110 населених пунктах у всіх областях України, окрім Автономної Республіки Крим. У Донецькій і Луганській областях опитування проводилися тільки на територіях, що контролюється Україною. В результаті польового етапу була зібрана 2041 анкета. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Опитування було здійснено за фінансування представництва Європейського Союзу в Україні.

Для порівняння наводяться результати загальнонаціональних опитувань, проведених Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з нашими партнерами – Центром Разумкова та Київським міжнародним інститутом соціології.

- Більшість громадян – 53% – певні, що Україна повинна в перспективі приєднатися до Європейського Союзу, Євразійський економічний Союз з Росією, Білоруссю та Казахстаном обирають 13%, а 24% опитаних вважають, що Україні не варто приєднуватися ані до Європейського Союзу, ані до Євразійського. Зовнішньополітична орієнтація на Росію істотно впала спочатку після анексії Криму, а особливо – після військової агресії Росії на Донбасі. Щоправда, більшість із тих, хто покладав сподівання на приєднання до союзів з Росією, перейшли до лав тих, хто вважає, що Україні не треба приєднуватися ані до Європейського, ані до Євразійського Союзів.
- Найбільше орієнтація на Європейський Союз підтримується у Західному регіоні (71%), явно переважає підтримка й у Центральному регіоні (60%), а от у Південному та Східному регіонах думки мешканців діляться. У Південному регіоні 32% підтримують орієнтацію на Європейський Союз і стільки ж – 31% – вважають, що Україні не варто приєднуватися ані до Європейського, ані до Євразійського Союзів, а 24% віддають перевагу Євразійському Союзу з Росією. Схожа ситуація й на Сході: 34% за Європейський Союз, 30% – за неприєднання до жодного з Союзів, а 27% – підтримують орієнтацію на Євразійський Союз.
- З-поміж політичних сил істотно вирізняється партія «Опозиційна платформа – За життя», серед виборців якої явна більшість – 60% – вважає, що Україні слід приєднатися до Євразійського Союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном, і лише 8% підтримують орієнтацію на Європейський Союз. Натомість найбільше прихильників європейської інтеграції серед виборців партії «Європейська солідарність» – 90%. Виборці партії «Слуга народу» теж переважною більшістю підтримують рух України до Європейського Союзу – 54%, а 22% вважають кращим неприєднання до жодного з цих Союзів.
- Найбільше заважають Україні стати членом Європейського Союзу, на думку громадян, проблеми з корупцією (44%), недостатній економічний розвиток України (40%) та низький рівень життя населення (34%). Війну на Донбасі зазначили 20% опитаних.
- Головне, що має зробити Європейський Союз для прискорення реформ в Україні – це «більше тиснути на українську владу в питанні реформ» – так вважають 22% населення (особливо у Західному регіоні – 34%). Ще серед найбільш популярних «порад» – «більш відкрито протистояти Росії» (15%), «виявляти більший інтерес до захисту українського кордону і надати Україні зброю» (14%), «більше підтримувати українську талановиту молодь» (13%). Зазначимо, що на Сході значна частина опитаних – 31% – не змогла дати відповіді на це запитання.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Якби Ви мали обрати лише один варіант, то до якого Союзу, на Ваш погляд, Україна, скоріше за все, в перспективі повинна приєднатися?

	Травень 2013 р.	Березень 2014 р.	Травень 2014 р.	Жовтень 2017 р.	Серпень 2018 р.	Листопад 2019 р.
До Європейського Союзу	41,7	45,3	50,5	49,3	50,7	52,6
До Євразійського економічного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном	31,0	21,6	21,4	10,8	10,9	12,9
Не приєднуватися ані до Європейського, ані до Євразійського Союзів	13,5	19,6	17,4	26,3	32,5	24,0
ВАЖКО ВІДПОВІСТИ	13,7	13,4	10,6	13,5	5,9	10,5

Якби Ви мали обрати лише один варіант, то до якого Союзу, на Ваш погляд, Україна, скоріше за все, в перспективі повинна приєднатися? (листопад-2019)

	Захід	Центр	Південь	Схід
До Європейського Союзу	70,6	59,9	31,6	33,7
До Євразійського економічного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном	3,2	6,8	23,8	26,8
Не приєднуватися ані до Європейського, ані до Євразійського Союзів	17,5	22,3	31,2	29,4
Важко відповісти	8,7	11,0	13,4	10,1

Якби Ви мали обрати лише один варіант, то до якого Союзу, на Ваш погляд, Україна, скоріше за все, в перспективі повинна приєднатися? (листопад-2019)

	За яку партію проголосували на виборах до Верховної Ради України		
	Політична партія «Опозиційна платформа – За життя»	Політична партія «Європейська солідарність»	Політична партія «Слуга народу»
До Європейського Союзу	8,3	89,9	54,5
До Євразійського економічного союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном	59,6	2,5	11,2
Не приєднуватися ані до Європейського, ані до Євразійського Союзів	29,4	6,7	22,8
Важко відповісти	2,8	0,8	11,5

Що, на Вашу думку, найбільше заважає тому, щоб Україна стала членом Європейського Союзу? Не більше 3-х відповідей.

	Грудень 2007	Грудень 2011	Листопад 2015	Серпень 2018	Листопад- 2019
Недостатній економічний розвиток України	51,8	34,5	41,3	37,7	40,0
Проблеми з демократією, правами людини в Україні	17,6	22,6	19,8	17,4	17,1
Низький рівень життя населення України	48,0	32,4	36,4	27,5	34,2
Проблеми з корупцією	-*	-*	43,2	42,5	44,4
Позиція західних держав-членів ЄС, які не хочуть приймати Україну до ЄС	12,9	18,7	22,0	11,6	5,6
Позиція керівників української держави, які насправді не прагнуть до ЄС	6,2	17,6	14,6	10,0	7,2
Небажання громадян України	13,4	8,9	6,7	4,2	3,9
Небажання країн-членів ЄС псувати стосунки з Росією	-*	-*	-*	6,2	6,5
Війна на Донбасі	-*	-*	27,0	21,0	20,3
Ніщо не заважає Україні вступити до ЄС, вона до цього вже готова	1,3	5,0	2,9	1,6	1,1
Україні й не потрібно ставати членом ЄС	17,2	14,5	10,5	13,5	7,5
Інше		0,9	0,9	0,7	1,1
ВАЖКО СКАЗАТИ	11,0	11,2	8,6	6,6	10,5

- цих варіантів в анкеті цього року не було*

Що, на Вашу думку, найбільше заважає тому, щоб Україна стала членом Європейського Союзу? (листопад-2019)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Недостатній економічний розвиток України	40,1	37,3	42,4	43,0
Проблеми з демократією, правами людини в Україні	20,0	17,4	13,9	15,3
Низький рівень життя населення України	36,5	31,7	39,0	33,7
Проблеми з корупцією	49,4	45,6	45,5	37,5
Позиція західних держав-членів ЄС, які не хочуть приймати Україну до ЄС	6,0	6,0	5,6	4,6
Позиція керівників української держави, які насправді не прагнуть до ЄС	10,9	8,4	2,6	3,6
Небажання громадян України	2,6	3,3	8,2	4,2
Небажання країн-членів ЄС псувати стосунки з Росією	10,7	6,3	6,1	2,9
Війна на Донбасі	24,8	20,7	20,8	15,3
Ніщо не заважає Україні вступити до ЄС, вона до цього вже готова	0,8	1,5	0,9	1,0
Україні й не потрібно ставати членом ЄС	1,8	4,3	14,3	14,7
Інше	1,4	1,3	0,4	1,0
Важко сказати	5,2	11,9	8,7	14,3

Що, на Вашу думку, Європейський Союз має зробити для прискорення реформ в Україні? Оберіть три головні варіанти, ТРИ ВАРІАНТИ ВІДПОВІДІ

	Серпень-2018	Листопад-2019
ЄС повинен давати більше грошей	7,1	10,0
ЄС має надсилати більше радників	6,2	9,7
ЄС має більше тиснути на українську владу в питанні реформ	28,0	21,7
ЄС і країни держав-членів мають більш відкрито протистояти Росії	16,3	15,2
ЄС має виявляти більший інтерес до захисту українського кордону і надати Україні зброю	14,7	13,7
ЄС має надати перспективу членства	13,7	10,2
ЄС має підтримувати громадянське суспільство, неурядові організації, які впливають на реформування країни	13,0	8,2
ЄС має більше підтримувати талановиту молодь – майбутнє України	13,1	12,6
ЄС має ініціювати довгострокові програми професійних обмінів досвідом	11,2	8,3
ЄС повинен припинити давати гроші, бо їх розкрадають можновладці	16,5	9,6
ЄС робить достатньо, тепер час діяти українській владі	9,7	5,1
Я вірю більше в допомогу американців, а не Євросоюзу	1,4	1,3
Я категорично проти допомоги ЄС	12,1	4,3
Наше майбутнє — разом із Росією	3,8	3,9
Україні вже ніхто не допоможе	6,4	4,8
Інше	0,7	1,1
ВАЖКО СКАЗАТИ	11,8	21,7

Що, на Вашу думку, Європейський Союз має зробити для прискорення реформ в Україні? Оберіть три головні варіанти (листопад-2019)

	Захід	Центр	Південь	Схід
ЄС повинен давати більше грошей	16,5	6,1	10,0	9,8
ЄС має надсилати більше радників	16,3	8,7	7,4	5,9
ЄС має більше тиснути на українську владу в питанні реформ	33,7	22,1	20,8	9,9
ЄС і країни держав-членів мають більш відкрито протистояти Росії	23,6	15,7	10,0	8,6
ЄС має виявляти більший інтерес до захисту українського кордону і надати Україні зброю	15,9	17,0	11,3	7,6
ЄС має надати перспективу членства	11,1	9,2	13,4	9,4
ЄС має підтримувати громадянське суспільство, неурядові організації, які впливають на реформування країни	9,9	8,2	8,2	6,7
ЄС має більше підтримувати талановиту молодь - майбутнє України	13,1	12,8	10,0	13,0
ЄС має ініціювати довгострокові програми професійних обмінів досвідом	6,5	8,4	7,8	9,9
ЄС повинен припинити давати гроші, бо їх розкрадають можновладці	10,3	9,8	9,5	8,4
ЄС робить достатньо, тепер час діяти українській владі	6,0	7,3	3,0	1,9
Я вірю більше в допомогу США, а не Євросоюзу	1,6	1,0	0,9	1,5
Я категорично проти допомоги ЄС	1,2	3,1	10,0	6,7
Наше майбутнє – разом із Росією	0,2	1,3	6,9	9,9
Україні вже ніхто не допоможе	3,6	5,5	7,8	3,4
Інше	0,8	1,0	0,0	1,9
Важко сказати	9,9	24,8	16,0	31,0

